Lösnummerpris: 15 öre.

TIDEVARVET

N:r 24. 12 juni.

N:r 24. 4 årg. 1926

Tidevarvet N:r 24

Veckans ledare behandlar den nya regeringens ställning till den frisinnade grundåskådningen.

•

De nya barnavårdslagarna ha nu varit i kraft sedan den 1 januari i år. Det har intresserat oss att något undersöka hur dessa lagar te sig i sin tillämpning. Artikeln *"Den nya barnavårdslagens tillämpning"* är resultatet av vår undersökning.

•

Fru *Gertrud Rodhe*, vilken såsom delegerad närvar vid den stora internationella rösträttskongressen, vilken pågår i Paris, har sänt Tidevarvet en livfull skildring från kongressen *"Bland kvinnor från skilda länder"*.

•

Till nytta och nöje är ett kåseri om Internationella Klubbens verksamhet.

•

Från Berlin har fru *Gerda Marcus* sänt Tidevarvet en skildring från en domstolsprocess om faderskapets fastställande, vilket domaren avgjorde skulle ske genom blodundersökning. Artikeln återfinnes på sidan 4.

•

På Bonniers förlag har *Lilly Kjellén* utgivit diktsamlingen Offerskålen, ur vilken vi hämtat två dikter.

Kom ihåg
Barnets Lyckopenning
erhålles genom *Föreningshem* och *Barnsorskor* samt
DE BLINDAS FÖRENING
Majorsgatan 12. STOCKHOLM.

Axel Hindersons Eftr.
48 Kungsgatan 48
STOCKHOLM
Telefoner
21 27, 27 91. Norr 79 14.
Största lager av **Ullgarner, Bomulls- och Lingarner** för stickning och vävnad. **Jumpergarn, Silke och Perlgarn, Rysslinne, Lapplinne o. Gardinlinne, Vävskedar, Vävspännare** m. m.

Sänd minnesbyllning genom
Blomsterfonden
Tel. Blomsterfonden.
Adr.: Arsenalsgatan 6, n.b.
STOCKHOLM

Den nya barnavårdslagens tillämpning

De krav på ett bättre tillgodoseende av barnens och ungdomens moraliska uppfostran, som under de senare åren rests icke minst från kvinnornas sida, har som bekant lett till en utvidgning av lagen om samhällets barnavård. Genom denna lag, som trädde i kraft den 1 januari 1926, har till en enda myndighet, nämligen barnavårdsnämnden, överförts all den verksamhet, som avser behandlingen av fosterbarn, vanartade barn och psykiskt defekt ungdom. Det nya och viktiga i dessa bestämmelser är dessutom den väsentligt utvidgade befogenhet barnavårdsnämnderna äga. Dels äga de rätt att omhändertaga för skyddsuppfostran jämväl kroppsligt vanvårdade barn och dels har åldersgränsen för ungdom, som kan omhändertagas av barnavårdsnämnden, höjts från 15 till 18 år, och i vissa fall till 21 år.

Det torde icke särskilt behöva betonas, vilken stor betydelse denna senare bestämmelse kan få, om den rätt utnyttjas. I all synnerhet gäller detta naturligtvis unga flickor mellan 15 och 18 år, för vilka det ligger snubblande nära att glida in i ett sedelöst liv, men som genom ett övervakande, uppfostrande och förekommande arbete skulle kunna räddas åt samhället. Detta skulle med andra ord kunna bliva ett starkt vapen i kampen mot prostitutionen, ty det är ju just ur sådana grupper av unga flickor, som nu skola omhändertagas för skyddsuppfostran, som de prostituerade huvudsakligast rekryteras.

För att den nya barnavårdslagen skall kunna fylla sin uppgift och barnavårdsnämnderna till fullo skola kunna utnyttja sin utsträckta befogenhet, fordras emellertid givetvis en utökning av deras resurser och en rent organisatorisk omläggning. Man skulle ju kunna invända att lagen har varit i kraft i så kort tid, att man ännu inte hunnit göra sig en uppfattning om, hur den kommer att verka, och att man därför vill vänta och se. Men så mycket har man dock redan hunnit att erfara, att antalet av de barn, som under år 1926 omhändertagits av barnavårdsnämnden åtminstone här i Stockholm redan vuxit betydligt över antalet för hela året 1925, och då ha vi ännu icke tillryggalagt halva året. Dessa siffror gälla då flickorna. Det torde därför ligga i öppen dag, att man icke är betjänt med de relativt små resurser, man nu förfogar över, utan att man behöver nya vårdhem och uppfostringsanstalter och nya anordningar vad sjukhusvården beträffar. Det duger naturligtvis icke att släppa tillsammans alla åldersklasser på samma hem, ty då kan resultatet bliva helt motsatt det man avsett. Det finns intet som sprider sig så hastigt som andliga farsoter, och att under sådana förhållanden ha mindre lindrigt vanartade barn tillsammans med 16- och 17-åringar, som redan hunnit glida långt utför, är synnerligen förkastligt. Detsamma är förhållandet, när det gäller sjukhusen. Såsom det nu är ordnat skickas de flickor, som vid intagningen äro behäftade med någon smittosam könssjukdom, över till de allmänna specialsjukhusen. Och detta är tyvärr något, som är mycket vanligt. Statistiken visar en viss stegring för åldersgrupper under 20 år. År 1919 visade statistiken 10,146 fall av venerisk sjukdom i Stockholm. Därav voro 17,3 % i åldern 15—20 år. 1924 var totalantalet 4,323 och procentsiffran för 15—20-åringar 15,5 %. Av dessa äro pojkarna dubbelt så många som flickorna. För prostitutionens bekämpande är det givetvis av lika stor betydelse att genom tidigt omhändertagande och uppfostran även kunna påverka den alltid mycket större kundkretsen och icke endast den säljande parten.

På specialsjukhusen sammanföras ungdomar i åldern 15—20 år med

(Forts. å sid. 4).

Bland kvinnor från skilda länder

Tionde internationella rösträttskongressen är samlad i stora salen i Sorbonne, parisuniversitetet. Delegerade från 42 länder fylla mitthänkarna nere i salen, och vid ett långt bord framför dem sitter styrelsen. I mitten ordföranden, mrs Corbett Ashby, engelska, som med ett oändligt tålamod och ett älskvärt leende leder den ganska svårskötta kongressen. Omkring henne sitta två tyskor, en italienska, en engelska, en schweiziska, en grekiska och en fransyska. Och dit upp gå talarna för att tala framför radion, utan vilken man har svårt att höra dem i den ekande salen.

Och de delegerade — en samling intelligenta kvinnotyper från jordens alla kanter, från den milda indiska läkarkvinnan och den förtjusande pariserklädda egyptiskan, som citerar koranen, till målade skönheter från Peru, lugna skandinaver och de kvinnliga poliserna från London, så lika karlar i manlig uniform, kort hår och skarpt markerade ansikten, att man nästan blir hemsk till sinnes. Gamla och unga, lugna och hetsiga, men alla med stämpeln av arbete och livserfarenheter i sina drag.

Många länder ha nyss startat rösträttsföreningar, och deras representanter komma för att få stöd och uppmuntran och berätta om hur svårt kvinnorna ha det hos dem. Andra länder sända kvinnor, vana vid rösträtt och valbarhet, och åt vilka lagstiftningen småningom ger alla de mänskliga rättigheter de begära. Men för dem komma nya problem upp, de som vi svenskor nu arbeta med: skyddslagstiftning, gift kvinnas nationalitet, olika lönesystem. Men ländernas olika grad av mognad och framsteg gör att det i somliga frågor blir svårt att fatta ett gemensamt beslut, och diskussionerna bli heta nog. De kommitteer, som förberett frågorna, gå oftast efter den extrema principen av absolut lika lagar för män och kvinnor, och de komma då i konflikt med uppfattningen i de länder, där kvinnorna arbetat sig till skydd mot exempelvis en föregående hård exploatering av deras arbetskraft och där de ej äro starkt nog organiserade att själva i varje fall hålla på sina rättigheter. Men den meningen tycks segra, att inga internationella lagar om kvinnoarbete få förekomma, och utvecklingen bör gå mot borttagande även av de nationella och deras ersättande med skyddslagar, lika för båda könen. I fråga om de illegitima barnens skydd likna resolutionerna som antagits i mycket den lag vi ha, med tillägg av obligatorisk moderskapsförsäkring för alla mödrar. — Ett uppslag, som väl ännu ej prövats praktiskt, men som kongressen anslutit sig till, är s. k. familjeanslag, ett lönesystem, som minskar de allmänna lönerna överlag men ger familjer med barn ett anslag ur en särskild fond, avsett att räcka till barnens underhåll. — I frågan om gift kvinnas nationalitet vill kongressen samarbeta med Nationernas Förbund för att få fram en lagstiftning, där hon ej mot sin vilja påtvingas en annan nationalitet än sin ursprungliga.

De franska kvinnorna ha ej ännu rösträtt, och de hoppas att denna kongress för dem skall betyda ett stort steg framåt. Varje kväll anordnas stora allmänna möten, och skall man döma efter den entusiasm, varmed talarna mottagas, bör deras avsikt lyckas. Vid onsdagskvällens möte mot Code Napoleon och för en modern äktenskapslagstiftning blev salen så full, att de som ej kommo in, bildade ett andra möte utanför och några av talarna fingo för dem upprepa vad de sagt inne i salen, mottagna båda gångerna med jubel och applåder. — Varje gång ordet fred har nämnts har det hälsats med applåder, och vid kongressens högtidliga öppnande talade ordföranden på engelska, franska och tyska.

Kongressens svaghet är att den är stor och ohanterlig och att så många av deltagarna äro beklagligt ovana vid parlamentariska former. Men dess styrka är att få alla dessa olika att känna sin samhörighet och att styrka deras tro på makten av sin goda vilja. Och entusiasmen är stor och arbetar med både lojala medel och med sådana som vi bruka kalla jesuitiska. En extremistisk förening från U. S. A. angriper fredliga delegerade t. o. m. när de sommat på kvällen för att omvända dem till sina åsikter. — Och många kvinnor, som annars sitta fast i sina speciella svårigheter, lära sig här att tänka internationellt — och det är inte det minst viktiga resultatet av kongressen.

Gertrud Rodhe.

Sommar och politik

Mot kvällen blir den late flitig, är ett gammalt ordspråk, som vanvördigt nog kommer för oss, när vi i tankarna summera ihop den sista tidens riksdagsarbete. I utskotten har det arbetats med febril hast för att få ärendena behandlade och på kamrarnas bord, föredragningslistorna ha varit fullteckna de viktiga ärenden och plenum har hållits så gott som varenda dag veckorna före och efter pingst. Med denna forcerade arbetstakt kan man inte undvika att många långt ifrån betydelösa ärenden få en ganska ytlig behandling och att riksdagsmännen inte med bästa vilja i världen hinna sätta sig in i frågorna. Och trots allt jäktet har man ändå inte hunnit bli färdig förrän långt inne i juni.

Det undras oss, vilka som äro mest belåtna, riksdagsmännen, som slippa sitta inne i värmen i plenisalarna och stifta lagar eller vi, som slippa sitta uppe under taket, där det är ännu varmare, och höra på. Bägge voro vi nog lika nöjda, när vi i tisdags traskade upp till riksdagshuset, att det var sista gången på länge som vi träffades. Slutplenat var för övrigt det trevligaste och gemytligaste plenum som vi vet oss ha bevistat under denna riksdagsperiod och det gick i enighetens tecken som intet annat. Talmannen, sekreteraren, "rytarn" vi och två andra journalister, som även höllo ut till ändan, utgjorde till en början hela församlingen. Så småningom kom det in en och annan riksdagsman, men de voro lätt att räkna. Det hela var fesmt expedierat. "Rytarn" framme vid talmansbordet läste upp klämmen till bankoutskottets utlåtande — det gällde riksbankens affärer — ingen begärde ordet, talmannen framställde proposition, ingen svarade, och med ett "svaret blev ja" slog han klubban i bordet och "kamrarna behagade åtskiljas".

Nu återstår endast den "högtidliga" avslutningen på riksdagen. Det är en rätt höjlig ceremoni, som regelbundet sker inför tomma bänkar. De enda, som pliktskyldigast infinna sig varje år äro talmännen och statsråden som underdånigt buga sig för kungatronen, där krona, mantel och spira få ersätta kungen, som alltid är på Tullgarn.

De allra flesta av kamrarnas ledamöter ha nämligen "behagat åtskiljas" för flera dagar sedan, lagt politiken på hyllan för sommaren och hösten och rest var och en till sitt. Den ena för att njuta sommaren utomlands eller i sin eleganta sommarvilla, den andre för att återtaga sin plats i fabriken, och den tredje för att gallra sina rovor och se om sitt jordagods. Det är som om sommar och politik inte kunde förlikas. Det ena är varmt och ljust, det andra kallt och rätt dunkelt ibland och därför gör man outsägligt rätt i att slå igen det grå stenpalatset på Helgeandsholmen nu när äpple- och körbärsträden i planteringarna utanför stå överströdda med blom som stora tärnbuketter, tulpaner och hyacinter blomma i rabatterna och mässarna kretsa över Norrström. När naturen vaknar, sommar politiken.

Och med en suck av lättnad lämna också vi den politiska skådebanans läktare, skjuta upp den tunga porten mot Norrbro trädå ut i sommaren och solskenet och köpa famnen full av gullvivor och syrener hos närmsta gumma.

Rita.

Husmoderns arbete

består till icke ringa del i utväljandet av de bästa inköpskällorna. För livsmedel är valet lätt. I våra 129 butiker gäller principen:
högsta kvalité till lägsta pris.
Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

Skånska Handskmagasinet
Västerlånggatan 55 - Stockholm.
Telefon Norr 141 63.
Stort lager av
HANDSKAR, VANTAR o. STRUMPOR
Etabl. 1819
Äldsta Handskaffär i Stockholm.
Inneharare Fru Lotten Smith.

En god avslutning
på middagen är en kopp
"NIGGER-BLANDNING",
Pris 5:20 pr kg.
Gott hush. kaffe från 3:60 pr kg.
Nordiska Kaffe Bolaget
Sibyllegatan 35. Döbelnsgatan 91.
Tel. 706 63. N. 41 68. Tel. V. 153 18.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri fördag.
Slussplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:
Elin Wägner.
Mottagningstid kl. 10—11.
Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION:
Telefon Norr 282 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—3 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För 1-år kr. 5:50, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:75 Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
per millimeter
Textsida eller särskilt bevakad plats ..... 22 öre
I text ..... 20 „

Rylander & Olssons Boktryckeri
STOCKHOLM 1926.

Tidevarvets
Rådfrågningsbyrå
för föräldrar
Slussplan II
torsdagar 9.30—10.30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmtorgsgatan 3, *Stockholm.*
Telefon 244 88, Norr 244 19.
Familjerätt. Hyresärenden. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå
Ansvh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattug. 14. Tel. 75 76. Norr 183 56.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvsaker, Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

ADVOKATEN JURIS KANDIDAT
Märta Björnbom Romson
Medlem av Sveriges Advokatsamfund.
Arsenalsgatan 14, I.
(Mitt emot Operahuset.)
Tel. N. 1388. Stockholm.
Juridiska uppdrag av alla slag emottagas. Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

Inför genom
Stockholms Läkarförening

Doktor Helena Klein,
Invärtes sjukdomar, Lung-, Mag- och Tarmsjukdomar.
Brunkebergsgat. 4, 3 tr., hiss (inv. Brunkebergstorg). Mottagn. vard. 2—3. Månd. o. Torsd. 6—7 samt enligt avtal pr Tel. Norr 58 46.

Dr Sigrid Björkquist-Wolontis
INVÄRTES SJUKDOMAR
Lungsjukdomar samt röntgenfotografering av lungor.
Odengatan 58, IV, hiss.
Mottagn. 2—3 ell. efter överenskommelse pr Tel. Vasa 10 19 (Personligt telefontid 1½—2.)

Doktor Fåhræus
Hår- & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar
Karlavägen 48, Stockholm.
Mottagning enl. överenskommelse per tel. 707 18, kl. 10.30—12.

Tandläkare
Margareta Dufwa
har flyttat till Sturegatan 4, 1 tr. (Sturehadet). Vard. 12—1, 3—6.30 samt för mindre bem. 11—12, längre tagas. Annan tid efter avtal pr Tel. Ö. 3 25.

Fru Emma Holmin
Manicure, Fotbehandling, Frostskador behandlas. Hygienisk utsiktsbehandling med Massage, Elektricitet, Violetta strålar och Vibrator. Cremer m. m. till salu.
Lästmakargatan 8. Tel. Norr 235 89.

Privatdetektiv
Anton Brodéns Byrå
68 VÄSTERLANGGATAN 68
Utaser alla till yrket hörande uppdrag.

Frisinnad åskådning och politisk partibildning

Ett regeringsskifte hör numera icke till sällsyntheterna, men det framkallar ändå alltid en viss spänning. Denna gång ger det anledning till alldeles särskild eftertanke åtminstone för alla frisinnade, partianslutna eller icke. Man kan inte undgå att erkänna, att stunden nu är kommen, då avgörandet måste ske, om frisinne eller liberalism — vilket man kallar det — för den närmaste framtiden skall äga något politiskt språkrör. Läget är inte att betrakta som så enkelt, att den socialdemokratiska ministären störtats på Striprafrågan och en ny regering träder till för att bevaka direktiven för arbetslöshetsunderstöd. Utan — vilka möjligheter har denna nya regering? Det beror på hur händelserna utveckla sig! Visserligen! Men denna gång beror det i allra högsta grad på den förhistoria, som ligger bakom regeringsbildningen.

Vi måste gå tillbaka till våren 1923. De stridigheter, som länge varit rådande inom dåvarande Frisinnade Landsföreningen hotade att framkalla en sprängning. Då inträffade, inte så långt före det stundande landsmötet, regeringskris, förorsakad av majoriteten inom det dåvarande Liberala Samlingspartiet, understödd av högern. Där rådde en viss tveksamhet, hur man skulle ställa sig till frågan att bli regeringsparti. Det var inte utan, att man ändå reflekterade på saken. Man var inte blind för, att där förelåg sådana tvistefrågor inom partiet, att Landsföreningen kunde sprängas, men man tänkte sig att i händelse av regeringsbildning finge tvistefrågorna *uppskjutas*. Men Liberala Samlingspartiet slapp regeringsbördan, den föll på högern såsom medansvarig och utgörande det större partiet. Och Frisinnade Landsföreningen ansåg sig påtagligen inte längre ha någon anledning att uppskjuta sina tvistefrågor. Den minnesrika 27:de maj 1923 brusto de band, som, kanske huvudsakligast till det yttre, men dock sammanhöllo Frisinnade Landsföreningen, och den blev uppdelad i ett större frisinnat och ett mindre liberalt parti förutom åtskilliga, som varken kunde gå till den ena eller andra gruppen.

Och nu tre år efteråt — tre bedrövliga år för frisinnad politik — blir åter regeringskris på samma fråga. Högern håller sig undan, men Frisinnade Folkpartiet, som under riksdagens lopp hela tiden varit berett att göra vad man kan, påtar sig utan vidare regeringsansvaret. Dock icke ensamt. Bondeförbundet nekade medverka, men en del liberaler och några politiskt fristående ha förmåtts att gå med.

Det var med en viss undran man motsåg ministerlistan, kanske med ännu större undran man tog del av densamma. Det är väl nu som 1923, att inför regeringsbördan få tvistefrågorna *anstå*. Och en av det liberala partiets mest framstående medlemmar, som vid andra kammarvalen 1924 icke aktades värdig behålla sitt sedan många år innehavda mandat, har nu fått beklåda den för närvarande mest ömtåliga och svårhanterliga statsrådsposten. Vi ha ingen anledning att omnämna regeringens olika ledamöter särskilt. I förbigående sagt kan man undra om tillsättandet av chef för justitiedepartementet är betecknande för den nya regeringens ställning i s. k. kvinn frågor, och då är reaktionen given. Men, vad som nu utgör den stora frågan, är, vilket *underlag* ha dessa män för att bilda regering? Och här kommer det verkligen bekymmersamma i den politiska ställningen. Man går givetvis till ministärens programförklaring för att söka vägledning, men vad innebär denna? Allmänna ordalag! Dessa allmänna ordalag som dikteras av klokhetsskäl för att stöta så få och vinna så många som möjligt, utan tvivel välmenande, men alltför svävande att bilda en grundval, som bär att stå på, just dessa allmänna ordalag, som i alla tider utgjort de frisinnades svaghet, som vållat deras tillbakagång och hindrat deras sammanhållning. "Regeringen vill föra en framstegsvänlig politik grundad på vad för en allmänt frisinnad åskådning är gemensamt". Regeringen *vill*, heter det, inte att den kommer att göra det. Och för övrigt vill regeringen ägna sitt intresse åt sparsamhet, ny kommunalbeskattning, arbetsfred, socialförsäkring, uppfostran och undervisning, jordpolitiska reformer, näringslivets främjande m. m. Anmärkningsvärt är dock, att inte ett ord nämnes om frihandel, liberalismens gamla grundidé, men det kanske svårligen lätit sig göra efter manövern med utförselbevisen. Punkten om försvarsfrågan ger rum för ett visst närmande åt högerhåll. Och nykterhetsfrågan, som en gång enligt gängse utsago vållade Frisinnade Landsföreningens sprängning, medger "nykterhetspolitiskt sett efter det allmänna läget icke mer än partiella reformer" och "upplysningsarbete". Det är, som Sv. Morgonbladet skriver, att "ministärens nykterhetsvänlighet markeras av, att ej mindre än sju av dess ledamöter äro absolutister", och därmed få nykterhetsvännerna landet runt låta sig nöja.

Det är den nye regeringschefens stora konst att utforska läget och på grund därav utarbeta ett förslag, som är möjligt att genomföra. Men det är likväl skillnad att göra detta från från fall till fall inom riksdagens kamrar än att leda statsrodret. Det är icke nog med att kunna konsten att räkna rätt, om talet i sig självt är för lågt i förhållande till de värden, som stå på spel. Där kan inte finnas mer än två möjligheter för mellanpartierna att med framgång leda regeringen. Det ena är att gå i ledband av något av de stora partierna till höger eller venster, och regeringskrisens förlopp pekar mot höger. Det andra — att blåsa en verklig fanfar till samling kring en ny liberalism, d. v. s. att gå tillbaka till den gamla liberalismen, föryngrad och förnyad allt efter tidens krav, två från partipolitikens osunda kompromissande. En förutsättningslös, självständig, idétrogen liberalism! Kanhända hade en sådan vädjan inte klingat förgäves! Kanske kunde ett sådant liberalt handlingsprogram byggt på frihetens grund och personlighetens rätt vid eventuell riksdagsupplösning och nya val återigen samlat oanade skaror kring det frisinnade baneret. Men läget var icke sådant. Regeringsskiftet tillkom i partipolitikens intresse. Och mellanpartiernas ställningstagande under föregående år, det sätt varpå de kryssat sig fram efter bästa förmåga, kunde inte plötsligen ge anslag till något nytt. Utvecklingen sker organiskt följdriktigt. Återstår således för den nya regeringen att söka stöd hos högern, bondeförbundet däri innefattat. Men när inga av dess medlemmar gått med i regeringen som gisslan, kan priset för hjälp komma att bli ganska högt, det kan bli — den frisinnade grundåskådningen.

Det kritiska året 1923 vädjade Frisinnade Kvinnors Riksförbund till Frisinnade Landsföreningen att enigt sluta upp kring liberalismens mål för att med ansvar och handlingskraft kunna möta tidslägets krav och hemställde om utarbetandet av ett *förnyat* program för att därigenom finna väg till samling på "liberal grund och i liberal anda". I stället fattades d. s. k. 27:e maj beslutet varigenom Landsföreningen sprängdes. Det oaktat beslöt Riksförbundet att förbli sina grundsatser trogna och alltjämt hålla tillsamman. Man hoppades också, att den dag skulle komma, när den frisinnade grundåskådningen skulle segra över dagspolitiska sårintressen, man kunde inte överge tanken på en liberal eller frisinnad samling. Förlderna av sprängningen visade sig allt mer ödesdigra. Man inväntade tillfället på ett ingripande. I december 1925 avlät Riksförbundet tillsammans med Sveriges Frisinnade Ungdomsförbund en skrivelse till Frisinnade Landsföreningen med hemställan om bildandet av ett frisinnat vensterförbund bestående av Frisinnade Landsföreningen, Sveriges Liberala Parti, Frisinnade Kvinnors Riksförbund och Sveriges Frisinnade Ungdomsförbund. Detta förbund skulle fastställa vissa huvudpunkter, som skulle bilda en gemensam grundval för förbundet och dess arbetsuppgifter, men samtidigt skulle varje organisation äga rätt att bibehålla sitt eget program. Förbundet skulle även ge plats åt de många politiskt hemlösa, som ville samlas direkt kring de frågor om vilka förbundet enats.

Detta förslag var den följdriktiga fortsättningen av Riksförbundets hållning 1923, ett försök till ny liberal samling. Delegerade från partierna utsågos att diskutera förslaget, men detta avslogs, huvudsakligast av de skälen att man inte ville ha något samarbete med personer ej tillhörande någon av de fyra organisationerna, och ej heller ville ena sig om vissa fasta punkter.

Under förhandlingarnas lopp föreslogs då från Ungdomsförbundets delegerade, att de fyra organisationerna istället skulle bilda en samrådskommitté för att rådgöra och samarbeta i viktiga angelägenheter, vilket förslag godtogs.

Dessa bägge förslag om ett vensterförbund och en samrådskommitté utgöra två väsentligen skilda saker. Det ena är en samling på ny grundval för allt val liberalism heter, det andra är ett samarbete med nuvarande former och begränsning. Skillnaden ligger i öppen dag. Men F. K. R. ville inte säga nej till detta samarbete, i händelse det kunnat leda till en vidare utveckling.

Men vad har händelsernas utveckling visat? Beträffande förslaget om ett vensterförbund, så har regeringsbildningen visat att man ej ratat de icke partianslutna, tvärtom har man varit ganska angelägen om att få dem med. Hindret har således varit de punkter man skulle enat sig om. De politiska organisationerna ha icke velat binda sig vid en fast venstergrund. De frisinnade kvinnorna äro för radikala. Vad hade eljes varit naturligare än att L. F. K. Yrkesinspektrisen fröken Kerstin Hesselgren erbjudits socialministerposten. Hennes duglighet för denna befattning kan aldrig bestridas, hon är en bland de mest kunniga personer inom detta område som vårt land äger, och regeringen hade icke kunnat få någon som bättre förstått att träffa uppgörelse med socialdemokraterna i alla de viktiga sociala frågorna. Men enligt vad vi erfarit, har fröken Hesselgren icke blivit tillfrågad, hon är för radikal.

Och samrådskommittén, ja, efter regeringsbildningen förefaller det som om de båda politiska partierna anse den ur räkningen. Kommitténlär nämligen inte ens varit sammankallad med anledning av regeringskrisen, och en regeringskris är ju ändå en bland de viktigaste frågor som kan förekomma. Men orsaken till, att så inte varit förhållandet är givetvis också här, att F. K. R. är för radikal.

Den nya regeringen "vill föra en framstegsvänlig politik". Skall den istället tvingas att gå åt höger?

Infört genom
Stockholms Tandläkareförening.

Tandläkare GUSTAF HERULF
Hamngatan 5 A.
Mottagning efter överenskommelse.
Tel. 171 27.

Tandl. Greta Johansson,
S:t Eriksgatan 102, 3 tr. (Vasastaden)
Tel. 840 22.
Mottagningstid: 12—1, 6—7 eller efter överenskommelse.

Centrala Tandkliniken
Tandläkare Hellichius
Regeringsgatan 41. Tel. Norr 53 66.
Moderna, smärtfria behandlingsformer. Spec.: Guldbryggor, stifttänder. Poliklinikavg. Mottagn. 11—12, 3—6 e. m.

Sjuka och svaga
blevitas till den av tusentals begrovade "WOHLMUTH-METODEN"
som bekvämt kan utföras i hemmet.
Begär omsiktiga, kostnadsfria upplysningar från
WOHLMUTH-CENTRALEN, Kungsg. 28, Stockholm. Tel. 112 17 & Norr 72 53.

Dr G. Strindbergs Elektr. Institut
Leg. U. S. A.
Drottninggatan 110.
Tel. Vasa 76 55.
Behandlar reumatism, ischias, högt blodtryck, åderbråck, nervositet, sömnlöshet, huvudvärk, astma m. m.
Ortopedisk avdelning. Hälfotsinlägg (obs. ej metall) avpassas och tillverkas. Pris 5 kr. Beställningar emottagas från landsorten. Brev besvaras mot porto 20 öre praktik.

Specialbehandlingar:
för inuva och kronisk inuva samt katarrer, svalg, luftrör och öronpångar, astma m. m. Egna apparatkonstruktioner och metoder. Rekommendationer finnas av bättade patienter ur högsta kretsar, 20-årig praktik. Samarbetar med leg. läkare.
ELEKTRO-MEDICINSKA SPECIALINSTITUTET
Direktör ELERT FALK,
Birger Jarlsgatan 27, III.
Telefon Norr 47 94.

Våra främsta kvinnliga recensenter
berömma serien
Vardagsfilosofi
om vars hittills utkomna delar,
Hur man gör det bästa av livet
av Arnold Bennet
Hur man lever på 24 timmar om dygnet
av Arnold Bennet
Du och jag och äktenskapet
av Arnold Bennet
Denna världens bekymmer
av Printice Mulford,
och meddela följ. uttalanden:
Han talar om kärlek och äktenskap, om de ungas start i livet och om människornas temperament, vanor, föreställningar och vanföreställningar, så att allt detta är roligt att läsa om och nyttigt att leva efter.
Gunn i Stockh.-Tidn.
Han har ett härligt sunt förnuft. — Vad han säger är klokt och riktigt, och han säger det på ett briljant sätt — —
Elin Brundell (Regan) i Dag. Nyh.
— — gnistrande kvick och rolig — — Bennet är en av de roligaste jongörer med tankar och åsikter den modärna litteraturen har att uppvisa. — — full av originalitet och fantasi.
Mia Leche i G. H. T.
SVENSKA ANDELSFÖRLAGET

SÖDERMANLANDS ENSKILDA BANK
Solidarisk Bank. Grundad 1863.
Resekreditiv

Värmlands Eda,
bad- & vattenkuranstalt med järnkälla.
Post- och järnv.-st. Charlottenberg (o. v. stamlinan, sträckan Sthlm—Oslo).
Naturskön, skogrik trakt, torrt och sunt läge. Modernt varmbadhus. Spec. utm. gyttjebad, Kneipryck med flytande kolsyra, Elektriskt ljusskåp, El. karbad, Fyrcells, Kvartslampa m. m. Massage meddelas av skickliga gymnastikdirektörer. Gott bord, propra gästrum, el. ljus och värme. Läkare: dr Jakob Åberg, Stockholm. Närmare meddelar Doktorinnan Gerda Grill, Djursholm. Träffas i telefon 707 säkraste 9—12 f. m. Helpension från kr. 5:50.

Stockholms Tillskärningsskola
Sveavägen 47, Stockholm
Statsunderstödd läroanstalt. Etabl. 1912.
Elever bibringas undervisning i tillskärning av alla slags dam- och barnkläder. Kurser för hemmets behov samt för yrket. Begär prospekt!

Natten till Söndag

Av ELIN WÅGNER

XII.

»Prestige är väl inte så viktigt!»

Så telefonerade jag då och förhörde mig ifall prästen var hemma. Det var han inte men väntades med *all* säkerhet, sade en bestämd kvinnoröst, tillbaka om en kvart. Roald ikläddes alltså med möda dopstassen. Efter ett meningsutbyte med dottern, som ville haft henne med, försvann fru Lundström till en ny städning. Om jag ska försörja Roald, så får du väl inte hindra mig att arbeta! sade modern.

— Hon kan inte låta bli att skura trappor, sade Betty, tydligen misslynt över att behöva gå med ett barn i en filt på gatan, där hon kunde möta bekanta.

Hon gick fort med nedböjt huvud, men när vi voro vid porten, såg det ut som om hon velat vända. Och när hon kommit in i den fina boställsvåningens moderna hall hade trots och uppkäftighet gått av henne.

— Gå in först fru Magni, jag kan väl sitta på galoschhyllan så länge.

Jag visades in i prästens arbetsrum, fick vänta några minuter, betraktade frånvarande Börjesons Kristus och Sigrid Blombergs Bebådelse och blev klar över, att jag var ute på en högst egen expedition, just något för mig, som ändå hamnat i det orimliga. Men samtidigt var det en viss spänning i att jag skulle få tala med en människa, som icke hade någon förutfattad mening om mig, mer än han väl hade om fruntimmer i allmänhet. Nu skulle det bli roligt att se, om jag skulle få bukt med honom, som jag förr så ofta fått bukt med folk, även mig själv, när jag ville,

Så kom prästen in och det var en vänlig, världslig, trött man i kavaj och mustascher. Han bad om ursäkt att jag fått vänta, men han hade varit på skidtur och måst byta kläder. Barnen hade idrottslov i dag, se, och när de befallde att pappa skulle med ut, så var det ingenting annat att göra än att lyda hur mycket arbete man än hade. Jag förstod att de voro mäktiga väsen, dessa barn, på det öronbedövande larm de höllo i rummet intill. Men det sade jag icke, utan figurerade artigt mot honom och bad i min tur om ursäkt för att jag sökte honom på privattid.

Han svarade, att det var han så van vid, men var det inte ett yngre fruntimmer med också?

— Jo, sade jag, och det är hennes talan jag för, medan hon sitter i hallen. Varpå jag förklarade anledningen till mitt besök. Han rodnade och såg illa berörd ut. Fröken Lundströms son Rudolf, jaså Roald, ja det gör detsamma, han är anteckna och upptagen som döpt. Det kan ju fru Magnuson förhöra sig om i församlingen, där modern bor.

Jag förklarade, att det hade ingen betyvlat. Men det var det att eleven påstod att pastorn hoppade över Roald, och att han alltså icke *är* döpt och vattenöst. Anteckningen kunde ju finnas, fast själva handlingen aldrig agt rum.

— Eleverna är fulla av rackartyg, sade prästen, alltmer irriterad. Vad vill fröken Lundström med att envisas. Hennes son åtnjuter alla ett barns fördelar inom statskyrkan.

Vi talade förbi varandra. Jag försökte åter förklara, *att det var dopet självt*, sakramentet, som modern ville bli förvissad om för pojkens räkning.

Han stirrade på mig.

— Nej ,sade han, vad som helst men inte det.

— Varför då?

— Varför? De döps och konfirmeras och vigs med ungefär lika mycken eftertanke och andakt som om de vore gräsparvar. Har det hänt *en* gång jag kommit till nattvardsläsningen i år utan att jag kommit på flickorna med att jazza i sista ögonblicket? De skulle ta danssteg fram till sin första kommunion, om de vågade. Fru Andersson känner dem inte, sade han till mig. Han bröt hårvid sönder en mycket vackert snidad pappersknivav ben och slängde bitarna framför jungfru Marias fötter.

— Nej, jag känner dem inte, sade jag. Det var väl kanske därför jag blev lite rörd över fröken Lundströms envishet att få sitt barn säkert döpt, fast hon bara sa, att man kan aldrig veta, om det inte gör nån nytta.

— Det är inte hennes skäl, sade prästen och bröt sönder den ena halvan av pappersknive i små bitar. Hon gör sig lustig på fru Anderssons bekostnad, och det skulle hon göra på min också, om jag lät beveka mig. Det skulle stå i nästa numret av Socialdemokraten och sen fick jag direktionen på mig och konsistoriet och ärkebiskopen, att inte tala om församlingen.

Jag frågade nu strängt, om han verkligen ansåg att detta barn var en affär mellan honom och fröken Lundström. Var han då kanske inte ansvarig inför Gud för att lille Roald, vars klagorop vi nu hörde från tamburen, blev upptagen i döpelsenåden och fick tillfälle att ärva himmelens salighet?

Prästen såg åter ut som om han trodde sig ha hört galet. Han suckade djupt och fick ett bekymrat uttryck inför så mycken kompakt oförnuft eller karaktäriserade han det kanske som lust att driva med honom.

— Tänk efter, fru Andersson, sade hän med en suck, skulle det spela någon roll ifall Gud vill, och det vill han, ta sig an Roald Lundströms själ, om jag glömt ösa lite vatten på honom? *Ifall* jag skulle ha glömt det, vilket jag inte har.

Nu var det min tur att svälja ner en stor förvåning, han såg det och blev visst lite rädd för att försagt sig, det kunde ju komma fram nånstans dit det inte skulle. Han tillade: dopet är befallt av Kristus, och jag har döpt många tusen, så nog har jag åtlytt den befallningen. Men inte är jag så högfärdig att jag tror, (nu hade han åter glömt att vara rädd och var blott uppriktig) att jag behövs för människornas gemenskap med Gud. Fru Andersson undrar då, varför jag skall sitta i den här eleganta boställsvåningen för och dra lön. För det första har jag inte önskat att den skulle vara så fin, det har den blivit för att vi skulle bräcka Maria och Katarina församlingar. Och för det andra, så vet jag det inte ur evighetssynpunkt sett, men det finns ju andra synpunkter. Jag fyller mina skyldigheter. Jag döper och jag viger folk, men inte mer än *en* gång för varje. Jag viger inte fränskilda, och jag döper inte om ett två månaders barn, som jag döpt en gång på BB.

— Varför kan inte pastorn, som säkert är en god människa, göra ett undantag? Nu har modern suttit där med ungen en hel timma på galoschhyllan.

— Det är en prestigefråga.

— Prestige, sade jag, är väl inte så viktigt.

Jag hörde inte vad han svarade, ty det var mig, som om någon utanför mig talat till mig dessa ord jag oförhappandes kommit att yttra: *prestige är väl inte så viktigt.* Men det var ju just min prestige jag stred för själv.

— Jag skall tala med min hustru, sade prästen och försvann. Ögonblicket därpå kom prästens hustru in ett ärende för att titta på mig. Förskräcktes över pappersknive, samlade upp pappersbitarna och gick ut. Sen kom hon in med döpelsebord och skäl och servett, vilket betydde, att hon avgjort saken till Roalds förmån. Prästen skrev något på ett papper, rev sönder och skrev om, sedan kallades Betty in, det lästes upp för henne. Där förklarade hon, att hon begärt nytt dop, för den samvetsnöds skull hon kommit i genom elevens påstående att Roald blivit överhoppad.

När akten var över, och fröken Betty försvunnit i badrummet med Roald, sade prästen: förlåt, men jag har så uselt minne: det var ju fru Andersson?

— Ja, sade jag. Det var så skönt att vara fru Andersson, en okänd.

— Får jag då be om alla namnen och adressen, så att jag får anteckna. Fru Andersson blev nämligen automatisk fadder, genom att vara närvarande vid akten.

Som jag icke ville bli avslöjad som bedragerska, och nu var på det klara med hans svagheter sade jag: vad Bebådelsen är självfull! och så något om utsikten. Därpå tog jag upp ett visitkort och raspade ner adressen och gav honom. Han läste på det utan att låta märka någon förvåning, och så sade han: förresten, det var ju onödigt för jag lägger inte till något ifråga om faddrar. Det är det gamla dopet som gäller.

Jag styrktes i min förmodan, att eleven hade rätt, och att han hoppat över Roald på BB.

Just som jag var i dörren, hejdade han mig och sade:

— Fru Magnusson *är* väl inte från någon radikal tidning?

Stackars man, det var bra mycket han var mera rädd för än för Gud.

Två dikter

av Lilly Kjellén.

Violinen

Alla strängar är spända
till det yttersta — hårt ...
Ingen skall skruvarna vända —
Aldrig blir något för svårt ...!

Brister en sträng — nog kan du
leva med det som är kvar!
Den starkaste sången hann du
höra, som strängarna bar ...

O, Herre, hur långt skall du bända
skruvarna med sträng, hård hand?
... Klingar det djupast kanhända
nära bristandets rand?

Å — stilla — stilla — de brista —
kan inte hålla mer ...
Tyst — i en hista
lägg det trasiga ner ...

*

Du är blott en liten prick

Ack, du är blott en liten prick
på denna jordens ring,
och om du lever eller dör
betyder ingenting.

Och ända rymts uti din själ
en värld av sorg och lust,
och vågor ifrån ryndens hav
gå in mot själens kust ...

I universums vida djup
är jorden blott en prick,
och det betyder ingenting,
om den rätt nu förgick

och ända bär den i sitt lopp
allt skönast som du vet
och gömmer i sin rika famn
på livets hemlighet ...

Och svinner universum hän
i kaos som en punkt —
i ljus och mörker irrar allt
just lika lätt och tungt ...

Men bortom alla världarna,
som strålar och förbrinna,
gå alla de små tankarna
och hänna ingen gräns ...

(Ur Offerskälen)

Kontrollant
Stadskemisten
I
GÖTEBORG.
G. Karl Almström
FIL. D.r.

Till nytta och nöje

Det var hårom dagen, som jag händelsevis kom upp på Internationella Klubbens trivsamma lokaler här i Stockholm. I ett av rummen låg en massa kvistar och grenar, lite mossa, några grässtrån, små vildblommor, vitsippor, kabbeleka och gullvivor. Det såg rätt anspråkslöst och slokande ut, och när jag sågt och tittat på det en stund, så djärvades jag fråga vad man egentligen skulle ha det där skräpet till — — — Skräp! — — — Det var ju materialen till den kurs i japansk blomsterdekoration som fru Ida Trotzig höll på att giva Klubbens medlemmar!

Ber om ursäkt, sade jag, sånt kalla vi skräp hemma, men det kanske blir bättre, när det blir färdigt. Det blev också så betydligt mycket bättre, att t. o. m. jag förstummades av beundran, när en stund senare, ett verkligt litet konstverk stod färdigt framför mej, ett litet blomsterlandskap i miniatyr, och verkligen åstadkommet av klumpiga människofingrar. I en låg keramikskål stod vid foten av en blommande häggren kabbeleka och blåhårsris i fin grön mossa och knippen av penpenninggräs böjde sig djupt ned mot vattenytan. Vid ena kanten av skålen gav en liten grästuva och några strån illusion av kärr och för att göra det pittoreska lilla konstverket så naturtroget som möjligt hade man i skålen lagt några vackra stenar. Det såg nästan ut som om man flyttat en hel liten skogsdunge in i rummet med vatten och grönska, med sol och dagrar.

Och det lär inte vara så farligt invecklat att lära sig heller. Även om man har rätt klumpiga fingrar och tämligen bleklagd fantasi, så kan man lära sig konsten att efter de små gula österlänningarnas sed skapa sina blomsterdekorationer efter naturens och pryda sina rum med all vårens vilda härlighet i stället för med drivhusens rosor och orkidéer.

Men detta med den japanska blomsterkursen är endast en av de goda idéer, som Internationella Klubben tagit upp till sina medlemmars nytta och förnöjelse. Klubben har sedan sin tillkomst tillvuxit i medlemsantal och utvecklat en livlig verksamhet i synnerhet sedan den fått sina nya hemtrevliga lokaler vid Hamngatan. Klubbens syften är ju att "verka för ändligt utbyte och förståelse mellan medlemmar av olika nationer" och detta har man sökt förverkliga på olika sätt och med obestridlig framgång, genom mottagningar, klubbaftnar, konversationscirklar, språkkurser och soaréer. Klubben räknar nu medlemmar från de flesta av Europas stater, från Amerika, ja, ända bort från Indien och Armenien, och utländska sällskap, legationer och konsulat ha visat klubben stort intresse, förmedlat föredrag och sänt publikationer och tidskrifter.

Vill man träffa de utländska celebriteter på litteraturens, konstens eller vetenskapens område, som söka sig hit upp till oss — och de äro som bekant nu för tiden icke få — så skall man gå till Internationella Klubben. Dit dragas nämligen de allra flesta för att läsa sina tidningar, och träffa landsmän, eller också ha de lockats dit för att hålla föredrag eller inbjudits till någon av Klubbens trevliga klubbaftnar. Då förekommer alltid föredrag, sång och musik, då dricker man te och konverserar. Vad konversationen beträffar har det rätt Babylons förbistring utom under de klubbaftnar, då man portförbjudit alla språk utom ett enda. Sina språkkunskaper få medlemmarna dessutom tillfälle att förkovra genom konversationscirklar, som hållits både i engelska, tyska, franska och italienska. Klubben har för att använda en sliten klické en uppgift att fylla och Tidevarvet önskar den lycka till även i fortsättningen. *Rita.*

Johanna Brunssons Vävskola,
STOCKHOLM
— Grundad 1873. Innch. Alma Jacobson —
Utbildar praktiskt och teoretiskt Vävlärarinnor och Yrkesutövare och håller kurser i hemvävning.
Försäljer Mattor i handknuten flossa, rya, rödlakan, rosengång samt Möbeltyger, Gardiner, Vepor, Klädningstyger m. m. Vävgarner, Vävstolar och Vävstolstillbehör. Skola och Försäljning Kungsg. 70, II, hiss, hörn. av Vasag. Spårvägslinjer 1, 2, 3, 5, 11. Busslinje 2.
Tel. Norr 437 och 133 63.

Rönneberga
Sjuk- och Förlossningshem
LIDINGÖ.
Tel. Lidingö 937.
Mottager vårdbehövande barn och vuxna, även spädbarn.

Elektro-Medicin
Kungsgatan 13. Tel. N. 24465.
Försäljningsställe Tyskaska Badkonstbaden i Stiftelse
Rabatt-Prislista.

Diatermi	från 2.25
Kvarstoljus	„ 1.60
Hetluft	„ 2.00
Fyrvell	„ 2.00
Turkiskt bad (beställer par)	2.40
Induktion	från 1.50
Ljusbad o. Massage	„ 3.75
Elektr. kurbad	„ 3.50
Medicinska bad	„ 3.50
Lokal Massage	„ 2.00
Helmassage	„ 3.25

Leg. läkare. Kontraindikt konsultation.
Dir. Cal Ekström, Sjukgym., Kgl.

ANTOINETTE W. NORDINGS
Eau de Cologne

Rök **Teofani** Crown de Luxe och Ni blir nöjd
Tobakshuset, Birger Jarlsg. 13,
Stockholm.

A. BAILLY:

Guds fattigman

Övers. H. Hultenberg. 3 kr.

En förtjusande Franciscus-legend. Poesifyllt språk. Djupt gripande. Spelande intelligens.

G. K. CHESTERTON:

Den helige Franciscus

Övers. H. Hultenberg. 4 kr.

Originell, genialisk, humor och patos, snillrik och mänskligt, sinnrik och varm.

K. RUSSWURM:

En svensk folkspillra

Gammal-Svenskbyborna

Illustr. 3 kr.

Bör läsas av alla. Fängslande. Gripande.

Ernst Wessmans Bokförlag.

Sjukvårds- och Förbandsartiklar
Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag. Elektriska Hörapparater, Induktionsapparater, Åderbråckstrumpor, Bråckband, Rygghållare, Grossesskorsetter och Gördlar, Bröthållare, Lungskyddare, Sköljkannor, Liggdynor, Dambindor, Barnvårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillskriv oss. Illustrerade kataloger gratis.
Magasin Special
Vesterlånggatan 66
(Ingång i Passagen)
Birger Jarlsgatan 9
STOCKHOLM

Kifas sjukstolar
i olika storlekar och skilda utföranden äro väl bekanta för sitt ändamålsenliga och solida utförande. Begär Kifas specialkatalog över sjuk- och rullstolar.
Kirurgiska Instrument Fabrika A.-B.
— KIFA —
Tel. Norr 286.
Regeringsgatan 21, Stockholm.

Framkallning,
kopiering och förstoring av amatörbilder utföras bäst hos
PETERS, Stureplan 4.

Den nya barnavårdslagens tillämpning

(Forts. fr. sid. 1.)

äldre män och kvinnor, som ofta äro ett allt annat än lämpligt sällskap för dem, och ofta bliva de under sjukhusvistelsen värre än de förut voro. Vad man behöver är sålunda särskilda ungdomsavdelningar på dessa allmänna specialsjukhus.

Liksom man konnit underfund med det olämpliga i att ha sjuka barn på samma avdelningar som de äldre sjuka och därför på dessa specialsjukhus inrättat särskilda barnavdelningar, som bu fungerat i över tio år, så bör man i analogi härmed kunna upprätta särskilda ungdomsavdelningar, låt vara med flytande gränser men med en särskilt för ungdomens fostran lämpad skötserska.

Att särskilda vårdhem och upptagningshem behövas för psykiskt abnorma barn lignr i öppen dag med hänsyn tagen till den psykiska smittan. Som det nu är ställt här i Stockholm har barnavårdsnämnden intet annat val än att använda sitt skyddshem för mindre vanartade flickor, Stora Blecktornet, även till upptagningshem för de äldre flickorna, som få stanna där tills man hunnit ordna för dem på ett eller annat sätt, skickat dem till vederbörligt sjukhus eller till uppfostringsanstalt utanför Stockholm. Skyddshemmet har sannerligen intet överflödigt utrymme, lokaterna äro gammalmodigt anordnade, vilket naturligtvis ytterligare försvårar arbetet för personalen, och förhållandena äro i övrigt tämligen primitiva. Och har det redan förut varit svårt att få hemmet att räcka till för sitt behov, så har det naturligtvis visat sig alldeles otillräckligt under nuvarande förhållanden. Hemmet har också blivit överbelagt, och att det räcker till som det gör beror endast på personalens tjänstvillighet och förståndarinnans organisationsförmåga. Hon har nämligen gjort det bästa möjliga av de svåra förhållandena och försökt att så gott sig göra låter isolera de unga flickor, som tagas in, från de mindre barnen. Men å andra sidan är det ju icke lämpligt att, såsom man nu nödgas göra, stänga in dem i ett rum och vakta varje deras steg både inom hemmets väggar och i trädgården, när de hämta litet frisk luft. Under så ytterst primitiva förhållanden kan det möjligen tänkas gå utan större fara en mycket kort tid och om vederbörande personal samvetsgrant göra sitt bästa för att skilja de olika elementen från varandra, men i längden måste ett sådant förfaringssätt bli av motsatt verkan mot vad skyddsuppfostran avser att vara. Om behovet av nya vårdhem och i övrigt förbättrade förhållanden torde därför intet tvivel råda, och må vi därför hoppas, att den betänketid, som Stockholms stad tycks ha betingat sig för att erfara den nya barnavårdslagens verkningar, må vara tillländahupen inom den allra närmaste tiden och nyndigheterna vidtaga de åtgärder, som äro absolut nödvändiga för att inte det stora framsteg på den sociala lagstiftningens område, som den nya barnavårdslagen verkligen innebär, skall helt och hållet äventyras.

Faderskapet fastställes genom blodundersökning

Under 10 av Tidevarvet behandlade doktor Ada Nilsson i en artikel "Försumligen barnamärkt" jämväl de möjligheter som den modärna ärftlighetsforskningen bragt i dagen för faderskapets fastställande. Doktor Nilsson framhöll där att det värdefullaste objektiva beviset vid faderskapets nyttjande äro vissa blodundersökningar. Hur stor betydelse i rättsligt avseende som dessa blodundersökningar redan tillmätas i Tyskland framgår av nedanstående artikel, som Tidevarvet fått sig tillsänt från Berlin av fru Gerda Marcus. I Tyskland kan nämligen *icke* endera parten, t. ex. modern, skuld fallet är här i Sverige, vägra att vara med på en sådan av den föregivna fadern begärd undersökning.

I den rårelse för att tillvarataga de utom äktenskapet *födda* eller vid äktenskapsbrott avlade barnens rätt, som nu hastigt sprider sig över hela den civiliserade världen, har ett stort steg tagits framåt genom ett domstolsutslag, som helt nyligen fällts i Berlin-Schöneberg, där parterna i en underhållsprocess dömts att undersökas sig blodundersökning för bevis om vem som är eller rättare sagt vem som ej är det omdisputerade barnets fader. Därmed har nämnda domstol helt frankt och juridiskt bindande bevis antagit resultaten av de undersökningar, vilka redan någon tid tillbaka bedrivas av tvenne vetenskapsmän i Wien. Dessa förklara nämligen, att de genom blodreaktion kunna bevisa, att en man, som påbördats faderskap, absolut ej kan vara barnets fader.

Resultat gäller parterna i en process om faderskapet till den ettårige Käthie, vars talan föres av den offentliga förmyndarinstitutionen här. En köpman, herr H., har av Käthies mor utpekats som flickans fader. Denne påstår emellertid att Käthies mor min underlder före barnets födelse även stått i intimt förhållande till en annan man, herr L. Enligt tyck lag är detta tillräcklig grund för att omöjliggöra att H. tilldömes faderskapet, ävdda ej absolut bindande skäl finnas för att den andre ej kan vara barnets fader. Det är detta bindande bevis Käthies moderna no vill åstadkomma i det han fordrat att Käthie, hennes mor samt de båda förfrågakommande männen skola läta sitt blod undersökas. Domstolen har med dom stadfäst denna önskan samt tillagt att resultatet av undersökningen skriftligt skall fastställas av sakkunniga.

Med denna undersökning kan och vill domstolen naturligtvis ej fastställa att köpman H. som av Käthies mor betecknats som barnets far, verkligen är det. Därmot kan det kanske bevisas, att L. på grund av sammansättningen i sitt, moderns och Käthies blod ej kan vara barnets fader. Och bevisas detta, blir H. tilldömd faderskapet.

Sedan de sakkunniga avgivit sitt uttlatande och domstolen i Schöneberg på grund av detta avkunnat sin dom, återstår att se, hur högre instanser ställa sig till domen. Ty man har skäl antaga, att herr H. ej nöjer sig med att bli tilldömd faderskapet på grund av blodundersökningen. De högre instansernas ställning beror återigen på de framsteg de wienska vetenskapsmännens undersökningar gjort, till dess processen kommer för nytt forum.

Gerda Marcus

Vem har gjort
SCHEELS RADIUM-TVÅL
så populär?

Den milda, förnäma
DOFTEN
och det sällsynt balsamiska lödtret ha skaffat Scheels Radium-tvål otaliga vänner. —

De utvalda beståndsdelarna i denna tvål äro värdefulla och välgörande; tärk bara på Radiumförekomsten i densamma!

Om Ni av någon anledning ännu ej prövat Scheels Radium-tvål — köp hem en i dag!

Scheels Radium-tvål
Densäkter radium-tillsatsen "Vitkt"
Framställen tvål
Pris 1 krona

Vitkthalten kontrolleras av Radiumexperten Fil. Dr N. Sahlbom.

Mötesplatsen

Södermanlands länsförbund av F. K. R.

hade på söndagen extra möte i Kila. Därvid behandlades bl. a. en del ärenden från centralstyrelsen. En resolution angående pensionsförsäkringen, som antogs av Centralstyrelsemötet, blev godkänd av mötet.

Länsförbundet beslöt kalla andra läraren vid Kvinnliga Medborgarskolan å Fogelstad, fröken Ebba Holgerssson, att under sista veckan av innstundande september månad och början av oktober hålla föredrag inom de olika lokalavdelningarna.

I nykterhetsfrågan betonades att det gällde se upp med den olaga handeln med pilsnerdricka, att, där så kan ske, inskränka den laga, ensr pilsnerdrickat spelar en ej obetydlig roll som berusningsmedel, och att det i rätt stor omfattning begagnas av ungdomen och hos den skapar alkoholvana och alkoholbegär, och sålunda förbereder brukei av starkare spritdrycker. Man uttalade ock den förhoppningen, att, då det av C. S. tillsatta nykterhetsutskottet fortsätter sitt arbete och har förmånen att till ordförande äga en kvinna, vars varma intresse och djupa insikt i denna viktiga fråga är väl känt, det måtte bli nykterhetsutskottet möjligt att snart framlägga ett förslag, som verksamt kan främja nykterhetssaken.

Årsmötet skall hållas i mars i Flen. Med anledning av att den 13 aug. i är fem år förflutit sedan förbundet bildades inbjöds länsförbundet att fira minnesdagen å Medborgarskolan å Fogelstad den 15 aug.

Till ett Sörmlandestipendium för någon behövande elev vid Medborgarskolan insamlades 72 kr.

Höjdpunkten på programmet voro de offentliga föredragen i Kila good-templarhus, där fröken Elisabeth Tanm talade över ämnet: Vårt medborgarskap i lag och liv, och rektor Honorine Hermelin: Val av tankar — val av handlingar. Fiolmusik utfördes av fröken Karin Hermelin.

Det enskilda mötet hölls i Gammelsta och tack vare fröken Anna Israelssons gästfrihet och trevliga anordningar för mötet förverkligades även nu den förhoppning, som ordf. uttalade vid länsförbundets första möte: "Vi få aldrig ha tråkigt vid våra möten." Och alla instämde vi i hennes hälsningsord vid detta möte: "Det är med allt större glädje, vi återse varandra."

H. I.

Thufvessons Blomsterhandel
GOTGATAN 16
STOCKHOLM.
Förstklassiga blomsterarbeten
Telefoner Söder 3869, 9409

Ingen klagan
om man upplriskar blodet, rensar magen och tarmarna från onunda rester och utdrifver urinsyran från kroppen, varmed man undanröjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.
Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda
Fruktsalt-Samarin
Det bringar vigör och ger hälsa.
Pris pr fl. 2.50. Säljes i alla apotek, hos droghandlare, m. fl.
Cederroths Tekniska Fabrik
Stockholm

F:a Emil Bäcklin
GLASMÄSTERI
och RAMAFFÄR
1 AD. FREDRIKSTORG 1
STOCKHOLM
Gott arbete!
Billigaste priser:
Telefoner: Söd. 318 21 & 257 41.

Villa Koresets sjukhem.
STOCKHOLM.
Floragatan 19. Tel. Norr 1250.
Lämplig vistelsort för resande från landsorten, som i Stockholm söka specialister, samt tillfälle till vård och behandling, även för reumatiska och giktpatienter m. fl. å Fysikaliska behandlingsavdelningen I, 2 tr.
Tyst läge. Mod. priser.

Medicinsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling
borttt. av vårtor, brunn fläckar, fläckar och violetta strålar. Gen. fåravänt borttt. med elektrolysbehandling. Manicure, Pedicure för damer och herrar.
HILDA JONSON
Götgatan 18 Tel. S 3520. *Stockholm.*

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå
anskaffar sjuksköterskor och barnsköterskor. Valhallavägen 18, II, Stockholm. Tel. 891 81. N. 241 13.

Östermalms Nya Föreläsningshem
SKEPPARGATAN 27, 4 tr. (hiss)
STOCKHOLM
Tel. Föreläsningsnr. 708 68. Föreläsningsnr. 30 62
Fritt val av läkare

Josefina Hultins
Föreläsningshem, Humlegården 12 Stockholm. Tel. 748 33. *För kortare eller ev. längre tid finnes inackordering.*

Massage, Sotbad, Ansikts- o Fotbehandling
Kungsgatan 64, 1 tr. Norr 8747.
Fru AGNES SVENSSON
Ex. Sjuksgrna.

Reumatism
behandlat och botat ofta på några dagar med egen verksam metod.
Massör JOHN VÅHLIN
Regeringsgatan 111, 5 tr., hiss.
Tel. N. 6265
Träffas säkert kl. 10—1 och 5—7.

Gör Edra inköp i
Sahlgrens
HANDSKAFFÄR
17 DROTTNINGGATAN 17
Tel. Norr 2699

Oscar Ost
Möbelsnickare
5 TYSTA GATAN 5
Utför reparationer av antika möbler m. m. och allt vad det yrket lär.
Telefon: Ord. 1350

Lait Antephélique
är ett utvärtigt medel mot fräkenar, finnar och fnasel. Borttager rynkor, Styrker och lindar huden, gör den fast och jämn. Garanterats verkningsfullt.
Pris pr flaska Kr. 6:—
Sändes mot postförsk. + porto från
A.-B. Franska Parfymmagasinet
STOCKHOLM
Hamngatan 5.

SVENSKA PIANOFABRIKEN
Biskopsgatan 61, Stockholm
Tel.: Söder 2826
Förstklassiga pianinon i olika träslag. Erkända av Sveriges mästare. Billiga priser.
Reparationer o. stämningar ytt. billigt.

Det är N. F. K. Sveriges skarbrinde.
LIVSTYCKET
för barn och vuxna
samt Pneumatiskor och kängor av bestlärs och sandarr, tyg stiftelade av Sv. Kv. Centr. Förb. för Fys. Kultur, finnes och kan beställas i
Anna Ahlström Sybehörsaffär.
Götgatan 69 - Stockholm
Telefon S. 311 84.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53, Tel. 108 52
STOCKHOLM

Clara Ekströms Optiska Affär
3 Jakobsberg Stockholm
BLASÖGON NÄKARE
Pince-nezer R. F. S. Linsgrinsen Bestsortering Lorgnetter
Etabl. 1872.
Rekommenderar sitt välsorterade lager.

Sommarkurser
för lärare och lärarinnor äfvensom komplettering- och utfyllningskurser.
Realskola, Latin- och Realgymnasium, Handelskola samt Husmoderskola. Individuell anpassning. Stor läroverkt. Höstt. börjar den 20 Aug. i dessa avdelningar.
Prospekt ang. från Rektor Gottfr. Gustafsson.
Praktiska Skolan, Mariannelund.

En gedigen boksamling
— utan kännlar kostnad —
kan envar förskaffa sig. Verk av de främsta in- och utländska författare. Synnerligen lämpligt för studiecirkler.
Tillskriv
Red. Gösta Lindberg,
Centralplan III — Gävle.

Stockholms Nya Begravningsbyrå
Söder 127 58. *Hornsg 26.* Söder 127 58
Stockholm.
Mitt för Maria kyrka.
Innh. Anna Pettersson, mångårig förest. för Klockarebolagets Begravningsbyrå. Balsamerings mf. Omhud för Sv. Eldbegängelseföreningen. Billigaste priser. Uppdrag från landsorten utföras omgående.

Alla Edra försäkringar
erhåller Ni förmånligast genom
Svenska Försäkringsbyrån
— generalagent för Fylgia och Svenska Liv —
Vasagatan 6. Tel. 62, 6262, 6267, N. 6222.
Ombud antagas.

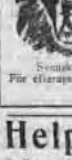

Svensk patent.
För efterapningar varnas.

Extra inkomst — **hemarbete**
genom att i hemmen utföra stickarbeten för egen eller vår räkning på vår patenterade stickmaskin ARE — specialmodell.
Säljes även med S. K. F. kullager. Levereras till svenska statliga institutioner.
Överbiska icke räl-stickningsapparat med *korta* nålar då ni kan erhålla en bättre och billigare, näml. Are-Standard till endast kr. 125:—, vilken kan komal. med randapparat för strig stickning. Nyhet: Are längstrickmaskin. Namnamna världsberömda trimaskiner med kullager. Begär prospekt.
NORDISKA TEKTILKOMPANIET
Vasagatan 13—17, STOCKHOLM.

Werners Sjukhem
Linnégatan 7, 3 tr., Stockholm.
Mottager alla slags *medicinska sjukdomsfall. Diet och badbehandling* efter läkares ordinationer.
Mältidsinackorderingar med diet mottagna.
Innehavare: Röda Korssystern
Tel. 742 60. *Mörta Pauer.*

Helpensionen Herrsätra Skola,
Carlbergs, *Södertälje*, mottager ett begränsat antal elever på flickskolans alla stadier. Avgångsberäg fr.o.m. VIII enl. *Normalskolbestämmelser.* Individuell undervisning inom ramen av skolans kursplan. *Praktiskt arbete* i uppfostrande syfte.
ANNA SUNDIN. Tel. Södertälje 332.